

5.2 PARAGRAAF WEERSTANDSVERMOGEN EN RISICOMANAGEMENT

Inleiding

De uitwerking van deze paragraaf vindt plaats overeenkomstig de kaderstelling uit het BBV, de verordening ex art 212 Gemeentewet en de kadernota weerstandsvermogen en risicobeheersing. Concreet wordt in deze paragraaf inzicht verschaft in:

- Het beleid omtrent risicomanagement;
- Stand van zaken uitvoering risicomanagement;
- Inventarisatie en evaluatie van het risicoprofiel (benodigde weerstandscapaciteit);
- Inventarisatie van de middelen om niet begrote kosten te kunnen dekken (beschikbare weerstandscapaciteit);
- Kengetallen met betrekking tot weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Het beleid omtrent risicomanagement

In de nieuwe Kadernota weerstandsvermogen en risicobeheersing, welke in de vergadering van 13/14 november 2019 door de raad wordt vastgesteld, zijn onder andere de kaders voor de sturing op het weerstandsvermogen en de beheersing van risico's beschreven.

Onderstaand zijn de belangrijkste kaders uit de nieuwe Kadernota samengevat:

1. De paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing in zowel de jaarrekening als de begroting vormt de centrale plek waar risicoprofielen, weerstandscapaciteit en beoordeling van het weerstandsvermogen samenkomen en een totaalbeeld geven van de (financiële) risicopositie van de gemeente. Zowel in de jaarrekening als de begroting vindt een actualisatie van deze componenten plaats.
2. De weerstandscapaciteit bestaat uit de middelen en mogelijkheden van de gemeente om niet begrote, onverwachte kosten op te vangen zonder dat beleidsmatige uitgangspunten aangepast dienen te worden.
3. Met ingang van deze kadernota wordt er gewerkt met twee algemene reserves. De algemene reserve geldt als buffer en heeft een bodem van tenminste 2% van het begrotingstotaal. De algemene reserve risicobeheersing wordt opgebouwd vanuit de risico-inventarisatie (kans x impact, zie paragraaf 4.1.1) aangevuld met 1% van het begrotingstotaal voor het afdekken van het restrisico. De algemene reserve risicobeheersing is de basis voor de beschikbare weerstandscapaciteit.
4. Het college informeert de raad over de actuele risico's in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing en geeft inzicht in de aard van het risico, de financiële omvang en de beheersmaatregelen.
5. De risico-inventarisatie wordt minimaal tweemaal per jaar uitgevoerd ten behoeve van het bepalen van de benodigde weerstandscapaciteit. Bij de risico-inventarisatie wordt de risicoscore en het risicobedrag bepaald.
6. Structurele aanwending van de weerstandscapaciteit kan alleen verwerkt worden bij het opstellen van de begroting. Tussentijdse structurele knelpunten worden te doen gebruikelijk slechts incidenteel afgedekt. Dit geldt eveneens voor aanwending van de weerstandscapaciteit: een structureel risico dat zich voordoet wordt in eerste instantie vanuit de incidentele weerstandscapaciteit opgevangen. In de eerstvolgende begroting wordt tot een eventuele structurele inzet van weerstandscapaciteit besloten.
7. In geval het weerstandsvermogen over meer dan twee kwartalen onder de streefwaarde van 100% (1,0) ligt, krijgt het college de opdracht om zorg te dragen dat bij de eerstvolgende tussentijdse rapportage de waarde weer bereikt wordt.

8. Risico's nemen is onvermijdelijk, erover communiceren ook. Het college informeert via de p&c cyclus de raad transparant over risico's. In geval van incidenten > €250.000 wordt de raad tussentijds geïnformeerd.

Inventarisatie en evaluatie van het risicoprofiel

Het weerstandsvermogen geeft de confrontatie weer tussen de gekwantificeerde risico's en de beschikbare weerstandscapaciteit. Het weerstandsvermogen is afdoende wanneer het totaal van de gekwantificeerde risico's opgevangen kan worden door de beschikbare weerstandscapaciteit zonder dat het beleid moet worden veranderd.

De beschikbare weerstandscapaciteit

De beschikbare weerstandscapaciteit bestaat uit de onbenutte belastingcapaciteit, de post onvoorzien en de algemene reserve. Op grond van het "Gemeenschappelijk Financieel Toezichtkader" van de Nederlandse provincies maken bestemmingsreserves, zoals de risicoreserve en de algemene grondexploitatie geen onderdeel meer uit van de beschikbare weerstandscapaciteit. Dit betekent overigens ook dat de specifieke risico's die via deze bestemmingsreserves worden afgedekt niet in de berekening van het weerstandsvermogen worden meegenomen.

De benodigde weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit is nodig om het risicoprofiel van de gemeente af te kunnen dekken. Voor de bepaling van de benodigde weerstandscapaciteit is de inschatting van zowel de kans van optreden als het financieel/tijd gevolg van een risico van belang. De kans van optreden, in combinatie met het financieel gevolg zegt iets over het weerstandsvermogen dat benodigd is. Het is bovendien niet waarschijnlijk dat alle bekende risico's zich tegelijkertijd voor zullen doen. Dit betekent direct dat het weerstandsvermogen (tijdelijk) kleiner kan zijn dan het totaal van de financiële gevolgen. Wel kan met behulp van de kans van optreden bepaald worden wat het maximale financiële effect van de bekende risico's is op dat moment.

Deze systematiek werkt als volgt.

Kansklasse

De kansklasse gaat over de kans dat het risico zich binnen een bepaalde termijn daadwerkelijk voordoet. Hoe groter die kans, des te hoger de klasse.

Kansklasse	Kanspercentage	Actie
1	<20%	Geen risicobedrag opnemen
2	20-50%	35% opnemen van het restrisico
3	50-80%	65% opnemen van het restrisico
4	>80%	Voorziening treffen (100%)

Gevolgklasse

De gevolgklasse gaat over het restrisico, zijnde het financiële risico dat overblijft nadat er beheersmaatregelen getroffen zijn. Hierbij worden vijf klassen onderscheiden:

Gevolgklasse	Restrisico
1	$x < € 50.000$
2	$€ 50.000 < x < € 250.000$
3	$€ 250.000 < x < € 500.000$
4	$€ 500.000 < x < € 1.000.000$
5	$x > € 1.000.000$

Per risico wordt het volgende bepaald:

1. Het risicobedrag: het financiële gevolg van het risico wordt bepaald door de kans te vermenigvuldigen met het restrisico
2. De risicoscore: dit wordt bepaald door de kansklasse te vermenigvuldigen met de gevolklasse

Ad. 1. Het risicobedrag leidt tot een totaalbedrag dat via de weerstandscapaciteit moet worden afgedekt. De minimaal gewenste omvang van het weerstandsvermogen wordt dus bepaald door het totaal te nemen van de risicobedragen van alle restrisico's (streefwaarde).

Ad. 2. De risicoscore geeft inzicht in de samenstelling en zwaarte van het totaal van de risico's en helpt in de dialoog over risico's en kansen.

Uit onderstaande tabel wordt duidelijk waar het dan over zou kunnen gaan. De groene vlakken betreffen risico's die als laag worden ingeschaald. De oranje en rode vlakken worden hoger ingeschaald en vragen extra aandacht. Door alle restrisico's in onderstaand schema te plaatsen ontstaat inzicht in de samenstelling en zwaarte van het totaal van alle risico.

Risicoklasse	Kans 1: <20%	Kans 2: 20-50%	Kans 3: 50-80%	Kans4: >80%
Score 5: $x > € 1.000.000$	5	10	15	20
Score 4 $€ 500.000 < x < € 1.000.000$	4	8	12	16
Score 3 $€ 250.000 < x < € 500.000$	3	6	9	12
Score 2 $€ 50.000 < x < € 250.000$	2	4	6	8
Score 1 $x < € 50.000$	1	2	3	4

Door het weerstandsvermogen centraal te berekenen en te analyseren, met daarbij natuurlijk de inbreng van de vakinhoudelijke teams welke zelf verantwoordelijk zijn voor hun aangedragen risico's, wordt stapeling van risico's zo veel mogelijk voorkomen. Doordat er vanuit een helicopterview integraal gekeken wordt naar alle facetten rondom risico's, weerstandscapaciteit en weerstandsvermogen worden doublures ondervangen of beter gezegd vermeden.

De benodigde weerstandscapaciteit bestaat uit de volgende componenten:

- De geïnventariseerde en gekwantificeerde risico's;
- Op basis van de door de Raad vastgestelde Kadernota weerstandsvermogen en risico's wordt voor het restrisico 1% van het begrotingstotaal opgenomen, zijnde voor 2020 € 3,2 mln.

Inventarisatie van de risico's⁴

Onderstaande risico-inventarisatie omvat algemene risico's en specifieke risico's. De algemene risico's hebben een generiek karakter en zijn niet aan één organisatieonderdeel of één activiteit te koppelen. De specifieke risico's zijn ontleend aan de programmabladen. Naast deze risico's zijn er ook specifieke risico (bijvoorbeeld met betrekking tot de grondexploitatie, vastgoed) die specifiek zijn afgedekt door middel van bestemmingsreserves (bijvoorbeeld de risicoreserve, algemene reserve grondexploitatie en de voorziening sanering grondexploitatie en vastgoedexploitaties). Laatste genoemde risico's en bestemmingsreserves worden niet betrokken in de berekening van het weerstandsvermogen.

Algemene risico's

Onderstaande algemene risico's zijn niet individueel kwantificeerbaar. In de benodigde weerstandscapaciteit wordt dit vertaald in een restrisico ter hoogte van 1% van het begrotingstotaal.

⁴ Het risicoprofiel van de verbonden partijen van de gemeente Sittard-Geleen is uitgewerkt in paragraaf 6 verbonden partijen.

Rijksbeleid algemeen

Het Rijksbeleid blijft een belangrijke risicofactor. Decentralisatie impulsen vanuit het rijk naar gemeenten gaan vaak gepaard met budgettaire kortingen en/of overheveling van risico's (bijv. open-eind regelingen). Daarnaast hebben ook wetwijzigingen vaak aanzienlijke gevolgen voor het gemeentelijke takenpakket. Ofschoon de budgettaire consequenties meestal worden afgedekt via het gemeentefonds of een doeluitkering, blijft vaak lange tijd na invoering van een wijziging onduidelijk of en in welke mate deze compensatie toereikend is. Overigens worden de budgettaire consequenties van het rijksbeleid conform het uitgangspunt "gezamenlijk trap op, trap af" doorvertaald in de gemeentelijke begroting.

Algemene uitkering gemeentefonds

De ontwikkeling van de omvang van de Algemene Uitkering is afhankelijk van de ontwikkeling van de rijksuitgaven. Deze hoogte van de rijksuitgaven is moeilijk voorspelbaar en een onzekere factor die leidt tot grote schommelingen in de hoogte van de algemene uitkering.

In 2015 zijn de middelen voor de drie decentralisaties op basis van historische gegevens verdeeld. Vanaf 2021 wordt de verdeling vanuit het Gemeentefonds herzien, waardoor gemeenten er op voor- of achteruit kunnen gaan. Op dit moment is geen inzicht of deze ontwikkelingen kan leiden tot financiële risico's.

Een ander risico betreft de inflatiecorrectie op de algemene uitkering, deze was de afgelopen jaren lager dan de gemiddelde prijsontwikkeling.

Daarnaast heeft het rijk de systematiek van het BTW compensatiefonds gewijzigd. Gemeenten declareren hun BTW op overheidstaken bij het BTW CompensatieFonds (BCF). Om te voorkomen dat er een open eind regeling ontstaat, heeft de rijksoverheid een plafond aangebracht in de declaraties van ± € 3,2 miljard. Blijven de gezamenlijke gemeenten onder het plafond dan wordt het verschil aan het gemeentefonds toegevoegd, wordt het plafond overschreden dan wordt het verschil uit het gemeentefonds genomen.

Omdat de verwachting is dat de gemeente de komende jaren meer gaan declareren is in de meicirculaire 2018 de prognose van de ruimte binnen het BTW compensatiefonds verhoogd naar het peil van het plafond. Dit heeft geleid tot enorme verlaging van de algemene uitkering (gemiddeld jaarlijkse € 3,5 mln.). Conform de richtlijnen van de provincie is nu in het meerjarenperspectief rekening gehouden dat er ca. € 0,2 mln. ruimte zit in het BTW compensatiefonds (BCF). Blijkt achteraf dat deze ruimte door de gezamenlijke gemeente wordt overschreden dan zal het meerdere terugbetaald moeten worden, dit gaat via een inhouding op de algemene uitkering.

Om de risico's van de Algemene Uitkering zoveel mogelijk te beperken, worden alle (beleidsmatige en financiële) ontwikkelingen gevolgd. Daarnaast wordt bij de taakmutaties het principe gezamenlijk trap op en trap af toegepast.

Verbonden partijen

Van een verbonden partij is sprake als het bestuur van twee of meerdere gemeenten (of andere deelnemers) samen een gemeenschappelijke regeling treffen of een BV/NV oprichten ter behartiging van een of meer belangen van die gemeenten. Naast voordelen brengt een verbonden partij ook risico's met zich mee. Het algemene risico is dat een meerderheid van de deelnemers een besluit kan nemen dat afwijkt van een standpunt van de afzonderlijke deelnemer. Daarnaast is er de afhankelijkheidsrelatie met de verbonden partij, de deelnemer is voor de uitvoering van haar beleid afhankelijk van de verbonden partij. Ook loopt een individuele deelnemer specifieke risico's. Te denken valt aan de kosten bij uittreding van een van de deelnemers en het collectief verantwoordelijkheid dragen bij verlies.

Voor risico's met betrekking tot verbonden partijen wordt verwezen naar paragraaf 3.6 Verbonden partijen.

Externe middelenverwerving

Bij het verkrijgen van subsidies bij Europese/landelijke of provinciale overheid is veelal sprake van een co-financieringsconstruct, terwijl wellicht deze middelen in onze begroting niet beschikbaar zijn. Bij langjarige subsidierelaties is het veelal niet mogelijk per ommegaande de relatie te beëindigen c.q. structurele ombuigingen door te voeren (juridisch!)

Subsidietrajecten

Subsidietrajecten worden onder andere gekenmerkt door lange doorlooptijden en vaak ingewikkelde en zeer gedetailleerde procedures en regelgeving. Tijdens alle fasen van een subsidietraject, met name van de Europese subsidietrajecten, is het zaak om de procedures nauwlettend te bewaken en te zorgen voor tijdige afstemming inzake wijzigingen in het traject en voor tijdige informatieverstrekking, veelal door middel van periodieke rapportages. Daar waar subsidies worden aangevraagd ten gunste van derden (bijvoorbeeld projectontwikkelaars) worden risico's inzake de subsidiehonorerings bij de uiteindelijke begunstigde gelegd door middel van overeenkomsten. Met name regelgeving en procedures en de vele controlemomenten binnen de procedures leiden ertoe dat aan elk subsidietraject een risicoprofiel verbonden is. Met behulp van een intern subsidiecontrole-instrument en frequent overleg met subsidieverstrekking gedurende de loop van het hele traject wordt getracht de risico's ten aanzien van subsidies te minimaliseren.

Nationale Hypotheek Garantie

Een bijzondere garantie waar gemeenten mee geconfronteerd worden is de Nationale Hypotheek Garantie (NHG). Voor eventuele aanspraken hierop is een fonds in het leven geroepen. Echter bij aanhoudende druk op de huizenmarkt en de economische malaise, kan een situatie ontstaan dat het fonds niet toereikend blijkt om de garanties te betalen. In dat geval zijn de individuele gemeenten aansprakelijk. Op dit moment zijn er geen signalen dat het fonds niet toereikend zou zijn.

Juridische procedures

Specifieke casuïstiek (zoals I-criterium, drugscriminaliteit, projecten) binnen het gemeentelijk beleid leidt tot juridische procedures met dusdanig risico (maatschappelijk, politiek en financieel) dat externe juridische advisering vaak gewenst is.

Daar komt bij dat dit juridische procedures betreft die landelijk (politiek en pers) veel aandacht krijgen. Ter verlichting van deze druk worden deze zaken ter behandeling aangeboden aan het externe advocatenbureau. De inzet van dit bureau gebeurt op basis van noodzaak binnen de genoemde juridische procedures en de afrekening gebeurt op basis van nacalculatie. Voor de dekking van deze kosten, wordt eerst gekeken om dat binnen de bestaande middelen op te vangen. Bij de jaarrekening wordt op basis van nacalculatie de afrekening gemaakt. Voor zover deze kosten niet gedekt kunnen worden uit de bestaande middelen zal een beroep worden gedaan op de post onvoorzien.

Momenteel is een procedure aanhangig betreffende een dagvaarding van de coffeeshops in Sittard inzake de verplaatsing van de coffeeshops naar het Stationsplein in relatie tot het actief handhaven van het I-criterium.

Specifieke risico's

Er is ook een aantal specifieke risico's die niet kwantificeerbaar zijn. Ook deze risico's zijn gekoppeld aan het in de benodigde weerstandscapaciteit opgenomen restrisico ter hoogte van 1% van het begrotingstotaal. Specifieke risico's hebben onder meer betrekking op het aardgasvrij maken van de wijk Limbrichterveld-Noord, een nieuw behandelingskader t.a.v. het aantreffen van bepaalde stoffen (poly- en peryfluoralkylstoffen (PFAS)) in de grond, schoolgebouwen die terugkomen naar de gemeente, garantstellingen voor leningen, tekorten op de arbeidsmarkt en provinciaal toezicht. Specifiek voor het sociaal domein nog de aanpassing van het verdeelmodel, de BUIG en opneinderegelingen.

In onderstaande tabel is de benodigde weerstandscapaciteit berekend op basis van een risico inschatting. Voor de jaren 2018 en 2019 is de dekkinggraad nog berekend op basis van de "oude" methode⁵. Vanaf 2020 is de weerstandscapaciteit berekend op basis van de nieuwe kadernota weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Benodigd weerstandscapaciteit								
Bedragen x € 1 mln.	Impact	Kansklasse	2018	2019	2020	2021	2022	2023
<i>Risicoprofiel reguliere exploitatie:</i>								
Genormeerd risicoprofiel restrisico 1% begrotingstotaal		Conform kadernota weerstandsvermogen en risico's	7,00	7,00	3,20	3,20	3,20	3,20
Specifieke risico's								
- Kostenontwikkeling SSC	€ 0,30 mln.	Kansklasse 3, 65%			0,20	0,20	0,20	0,20
- Belastingopbrengsten	€ 0,20 mln.	Kansklasse 2, 35%			0,07	0,07	0,07	0,07
- ICT ontwikkelingen	€ 1,50 mln.	Kansklasse 3, 65%			1,00	1,00	1,00	1,00
- Uitval telefooncentrale	€ 0,25 mln.	Kansklasse 2, 35%			0,09	0,09	0,09	0,09
- Waardeverlies HGN	€ 2,50 mln.	Kansklasse 2, 35%			0,88			
- Leegstand gemeentelijke panden	€ 0,70 mln.	Kansklasse 4, 100%			0,40	0,70	0,70	0,70
- Overdracht beschermd wonen	€ 0,80 mln.	Kansklasse 3, 65%			0,52	0,52	0,52	0,52
- Middelen jeugd	€ 1,97 mln.	Kansklasse 2, 35%					0,69	0,69
- Individuele inkomensvoetstuk	€ 0,10 mln.	Kansklasse 3, 65%			0,07	0,07	0,07	0,07
Totaal benodigde weerstandscapaciteit			7,00	7,00	6,42	5,84	6,53	6,53
Beschikbaar weerstandscapaciteit								
<i>Beschikbaar voor risicoprofiel regulier</i>								
Onbenutte belastingcapaciteit			0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Post onvoorzien			0,00	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10
Algemene Reserve risicobeheersing			11,30	6,90	6,32	5,74	6,43	6,43
Stille reserves			0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Totaal beschikbare weerstandscapaciteit			11,30	7,00	6,42	5,84	6,53	6,53
Samenvattend								
Totaal benodigde weerstandscapaciteit			7,00	7,00	6,42	5,84	6,53	6,53
Totaal beschikbare weerstandscapaciteit			11,30	7,00	6,42	5,84	6,53	6,53
Overschot (+) of tekort (-)			4,30	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Dekkinggraad			161,4%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Ontwikkeling weerstandscapaciteit

In de verordening ex artikel 212 Gemeentewet is aangegeven dat de ratio weerstandvermogen (beschikbare weerstandscapaciteit / benodigde weerstandscapaciteit) een waarde 1,0 moet hebben. Dit betekent dat de omvang van de beschikbare weerstandscapaciteit, met name bestaande uit de algemene reserve risicobeheersing, exact wordt afgestemd op de omvang van de benodigde weerstandscapaciteit. Tekorten of overschotten worden aangevuld uit respectievelijk gestort in de algemene reserve, zodat de waarde van de ratio 1,0 blijft.

Verloopoverzicht algemene reserve

In onderstaande tabel is het verloop van de algemene reserve voor de jaarschijven 2019 t/m 2023 weergegeven. De stortingen en onttrekkingen hebben betrekking op reeds door de raad vastgestelde mutaties, conform de staat van reserves en voorzieningen in bijlage 1, en de voorstellen in deze begroting tot mutatie in de algemene reserve.

⁵ Hierbij werd gewerkt met een genormeerd risicoprofiel van € 7 mln. en werden specifieke kwantificeerbare risico's afgedekt voor 50% (via risicoreserve).

<i>Bedragen x € 1.000</i>	Totaal saldo	algemeen risicoprofiel / buffer	bestemmingen
Eindstand 2018 / beginstand 2019	12.305	11.580	725
Mutaties opgenomen in staat reserves en voorzieningen (genomen raadsbesluiten)	6.798		
Voorstel begroting 2020: correctie storting programmabegroting 2019	-1.200		
Voorstel begroting 2020: storting overschot jaarschijf 2019	1.790		
Eindstand 2019 / beginstand 2020	19.693	18.968	725
Mutaties opgenomen in staat reserves en voorzieningen (genomen raadsbesluiten)	2.826		
Voorstel begroting 2020: correctie storting programmabegroting 2019	-3.277		
Voorstel begroting 2020: claim incidentele middelen organisatieontwikkeltraject	-3.770		
Voorstel begroting 2020: storting overschot jaarschijf 2020	1.600		
Eindstand 2020 / beginstand 2021	17.072	16.347	725
Mutaties opgenomen in staat reserves en voorzieningen (genomen raadsbesluiten)	-265		
Voorstel begroting 2020: storting overschot jaarschijf 2021	1.550		
Eindstand 2021 / beginstand 2022	18.357	17.632	725
Mutaties opgenomen in staat reserves en voorzieningen (genomen raadsbesluiten)	-264		
Voorstel begroting 2020: storting overschot jaarschijf 2022	940		
Eindstand 2022 / beginstand 2023	19.033	18.308	725
Mutaties opgenomen in staat reserves en voorzieningen (genomen raadsbesluiten)	-265		
Voorstel begroting 2020: storting overschot jaarschijf 2023	390		
Eindstand 2023 / beginstand 2024	19.158	18.433	725

Bovenstaande saldi in de algemene reserve zijn onder te verdelen in bedragen voor het algemene risicoprofiel/ buffer en bedragen voor een aantal specifieke bestemmingen. Op basis van de kadernota weerstandsvermogen en risicobeheersing waarbij onderscheid gemaakt in een algemene reserve en een algemene reserve risicobeheersing, worden de saldi voor het algemene risicoprofiel/ buffer als volgt over de twee genoemde reserves verdeeld.

<i>Bedragen x € 1.000</i>	algemeen risicoprofiel / buffer	Algemene Reserve risicobeheer	Algemene Reserve
Eindstand 2019 / beginstand 2020	18.968	7.000	11.968
Eindstand 2020 / beginstand 2021	16.347	6.420	9.927
Eindstand 2021 / beginstand 2022	17.632	5.840	11.792
Eindstand 2022 / beginstand 2023	18.308	6.530	11.778
Eindstand 2023 / beginstand 2024	18.433	6.530	11.903

Kengetallen

De kengetallen uit het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) geven nadere informatie over de financiële positie van de gemeente. Deze kengetallen worden berekend op basis van een vergelijking van de waardes uit de laatst vastgestelde jaarrekening, het lopende begrotingsjaar en de 4 jaarschijven uit de meerjarenraming. In de actuele verordening ex art 212 Gemeentewet, is opgenomen dat de ontwikkeling van de kengetallen in de tijd en in onderlinge samenhang in relatie tot de financiële positie geanalyseerd moet worden. Met name de

analyse van de onderlinge samenhang van de kengetallen in relatie tot de financiële positie wordt opgepakt in de begroting 2021.

Kengetallen	Jaarrekening 2018	Primitieve begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
<i>Netto schuldquote</i>	111%	128%	114%	105%	98%	91%
<i>Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte geldleningen</i>	107%	123%	113%	105%	98%	91%
<i>Solvabiliteitsratio</i>	12%	9%	12%	15%	16%	17%
<i>Structurele exploitatieruimte</i>	1%	-1%	2%	1%	1%	1%
<i>Grondexploitatie</i>	3%	4%	4%	4%	4%	4%
<i>Belastingcapaciteit</i>	102%	108%	109%	109%	109%	109%

Onderverdeling voor de beoordeling

Om een beeld te geven hoe de financiële positie van de gemeente Sittard-Geleen zich ontwikkelt, is gebruik gemaakt van een onderverdeling naar drie categorieën. Dit zijn: groen (goed/weinig risico), oranje (voldoende/voorzichtigheid geboden) en rood (onvoldoende/veel risico). In onderstaande tabel de standaard percentages die daarvoor gebruikt worden. Deze percentages zijn gebaseerd op algemene normwaarden (die bijvoorbeeld ook door de Provincie wordt gebruikt bij de publicatie van ranglijsten).

Kengetallen	Groen (goed/weinig risico)	Oranje (voldoende/voorzichtigheid geboden)	Rood (onvoldoende/veel risico)	Streefwaardes verordening ex art 212 Gw
<i>Netto schuldquote</i>	< 90%	90% t/m 130%	> 130%	< 130%
<i>Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte geldleningen</i>	< 90%	90% t/m 130%	> 130%	< 130%
<i>Solvabiliteitsratio</i>	> 50%	20% t/m 50%	< 20%	> 20%
<i>Structurele exploitatieruimte</i>	> 0%	0%	< 0%	> 0%
<i>Grondexploitatie</i>	< 20%	20% t/m 35%	> 35%	< 35%
<i>Belastingcapaciteit</i>	< 95%	95% t/m 105%	> 105%	< 105%

In de nieuwe verordening ex art 212 Gemeentewet, door de raad vast te stellen in de vergadering van 13/ 14 november 2019, is voor genoemde kengetallen een streefwaarde opgenomen. Vanaf de begroting 2021 wordt deze streefwaardes betrokken in de analyse van de ontwikkeling van de kengetallen afzonderlijk en in onderlinge samenhang in relatie tot de financiële positie.

Netto schuldquote en de netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

De netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de inkomsten en geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie. De ratio geeft aan in hoeverre de schulden meer of minder bedragen dan de jaarlijkse inkomsten. De netto schuldquote van de gemeente Sittard-Geleen bedraagt 114%.

De hoogte van de schuld wordt ook bepaald door het opnemen en doorlenen van geldleningen. De netto schuldquote wordt daarom ook berekend gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen. Hoewel over de

verstrekke leningen een risico gelopen wordt, kan verondersteld worden dat deze leningen worden terug betaald. De netto schuldquote gecorrigeerd voor de verstrekke geldleningen bedraagt 113%.

De netto schuldquote en netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekke geldleningen zijn ten opzichte van de begroting 2019 gedaald en daarmee licht verbeterd. De netto schuldquote wordt als volgt berekend: netto schulden inclusief of exclusief doorgeleende gelden / totaal saldo van baten *100%.

Solvabiliteitsratio

De solvabiliteitsratio drukt het eigen vermogen uit in een percentage van het totale vermogen en geeft daarmee de weerbaarheid van de gemeente aan. Er zijn door de VNG (nog) geen richtlijnen afgegeven welke marges passen bij een gezonde solvabiliteit voor decentrale overheden, daarom worden bovenstaande normwaarden aangehouden. De solvabiliteitsratio is ten opzichte van de begroting 2019 weer gestegen naar 12%. De solvabiliteitsratio wordt als volgt berekend: eigen vermogen / totaal vermogen * 100%.

Uit de cijfers van de begroting 2020 kan geconcludeerd worden dat in meerjarig perspectief:

- de aflossingen betaald kunnen worden uit de vrijval van de afschrijvingen (ideaalcomplex)
- het renterisico op toekomstige herfinanciering beperkt is
- de rente- en afschrijvingskosten afgedekt zijn.

Structurele exploitatieruimte

Bij de structurele exploitatieruimte wordt berekend of de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten te dekken. Uit de berekening blijkt dat dit op basis van de begroting 2020 het geval is.

Onbenutte belastingcapaciteit

De belastingcapaciteit reflecteert de hoogte van de gemiddelde woonlasten (OZB, rioolheffing en reinigingsheffing). Het percentage van 109% geeft aan dat de woonlasten boven het landelijk gemiddelde liggen.